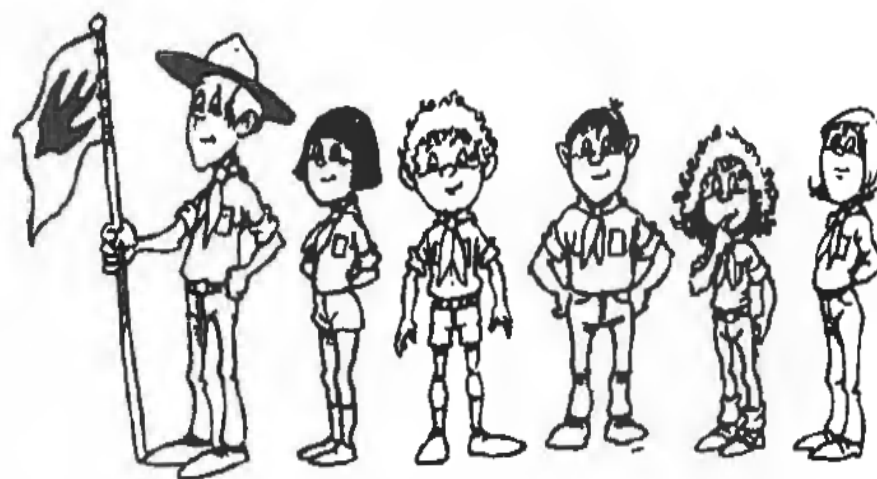

Koder og morse

Spejdernes håndbog

Der er "lånt" tekst og billeder fra:

Spejderlex 1998
Tandem nr. 3a 1991

Samlet af Don Juul Madsen

2021

1. udgave

Hej !

Velkommen til.

Dine Juniorledere har valgt, at I skal bruge nogle møder på mærket "kodehoved".

At kunne sende og modtage en besked, eller at kunne afkode en besked, er en af de klassiske spejder dyder, som alle spejder skal kunne! Koder findes i alle afskygninger, men de bygger på en række grund metoder, som vi skal gennemgå i denne håndbog.

Indholdsfortegnelse:

Emner:	7
Hvad er et kode?	8
Skjult i ordet.....	9
Type nr. 1:.....	10
Type nr. 2:.....	11
Type nr. 3:.....	13
Type nr. 4:.....	14
Type nr. 5:.....	17
Type nr. 6:.....	18
Mellemrumskoden.....	19
Da Vinci koden	20
Skjult i teksten:	22
Linjebegyndelseskode	23
Begyndelsesbogstavskode	24
Hvert andet ord koden:	25
Stavefejl koden.	26
Store bogstaver kode:.....	27
Bogstavsforskydning:	31
A til D koden	32
A/O-koden:	34
Bogstavombytning 2 og 2:.....	35
Bogstavombytning 3 og 3:.....	36
Bogstavombytning spring en over og ombyt de næste to:	38
Spejlvendt alfabet:	39
A= α -koden:	40
Runer-koden:	41
Tal er bogstaver.....	42
Talkode.....	43
Den spejlvendte talkode	44

Skemakoder:	45
Skemakode uden nøgle:	48
SCOUT-koden:	50
Mikro-koden:	52
Juniorkoden:	52
Husk at alfabetet også kan være sat ind skemaet omvendt	54
Tegn og symbol skemakoder:	56
Morse skemakoden (AEIOU-koden):	56
Fyrkat/runer som runer koden:	57
Figurskemakoder:	58
Stregtegn	58
Smiley koden	58
Hvor ofte bliver et bogstav brug (dansk)	60
Mobiltelefon koden (gamle mobiltelefoner, ikke smartphones):	61
Nøglekoder:	62
SPEJD koden	63
System koder	65
5*6 system koden type 1	65
5*6 system koden type 2	68
5*6 system koden type 3 (med ombytning)	70
5*6 system koden med tal	72
Bog og sangbogskoden:	73
Bog koder:	73
Sangbogskoder:	74
Aviskoden:	76
Dancing men koden (fra Sherlock Holmes)....	77
Strimmelkode:	79
Stregkode:	81
Hul koder:	82

Type A:	82
Type B:	84
Døvebogstaver som "kode":.....	85
Morse	86
Morse på mange måder	88
Noder	89
Legoklodser	90
Vasketøj	92
Klemmer på en tøjsnor.....	92
Skjult i æbler eller gemt i tændstikkerne	93
Knuder på en snor systemet:.....	95
Tips-morse-koden:.....	96
Morse i hakker-koden:.....	96
EDS-koden:	97
Usynlig skrift.....	98
Trykke hårdt- tørt papir	100
Trykke hårdt –vådt papir.....	101
Stearinen koden:	102
Egne noter:.....	103

**Vi er spejdere, fordi det er sjovt.
- og det er det vigtigste!**

Men for at spejderarbejdet skal blive sjovt, så må også du yde en indsats. Det er ofte de aktiviteter, som kræver den største indsats, der giver de bedste oplevelser. Det tager tid, at bliver god til mose og til koder. Du skal derfor øve dig, hvis du skal blive god til at løse koder, og til sende beskeder.

Emner:

I dette lille hæfte skal vi gennemgå:

- Koder
 - o Skjult i ordet
 - o Skjult i teksten
 - o Bogstavforskydning
 - o Bogstavombytning
 - o Tal er bogstaver
 - o Skema koder
 - o System koder
 - o Bog og sangbog koder
 - o Usynlig skrift
 - o Morsekoder
 - o Sprog og tegn koder
- Signalering
 - o Morse
 - o Semafor-alfabetet

Hvad er et kode?

En kode er en måde at give en besked, fra en afsender til en modtager på, som kun afsender og modtager kender. Koder har været brugt længe, meget længe.

En meget tidlig metode var, at skrive beskeden i hovedbunden på at sendebud. Man ventet så indtil håret vokset ud igen, før man sendte buddet af sted. Når sendebuddet nået frem til modtageren, så barberet man håret af sendebuddet, og læste beskeden.

Metoden var ikke den hurtigst, eller den sikreste måde, at få en besked frem på, så andre metoder blev udviklet. Vi skal kigge på nogle af disse metoder i denne håndbog.

Skjult i ordet

En simpel måde at skjule sin besked på er, at sætte noget foran, eller efter bogstaverne i de ord som besked består af. Disse koder er som regel meget nemme at skrive, og de er nemmere at løse for modtageren. Men de behøver ikke at være nemme at løse for uvedkommende.

Det kræver blot et godt system.

Skjult i ordene

Kan du finde de skjulte beskeder?

Type nr. 1:

Du sætter to bogstaver foran hvert ord, og et bogstav bag efter ordet i din hemmelige besked.

Beskeden:

*Kuif haskale salærer laome dikodere,
pæherundert teskultel åsie gtordeth
dikodene.*

For at finde den hemmelige besked, så skal du bare fjerne de to første bogstaver og det sidste bogstav

~~*Kuif haskale salærer laome dikodere,
pæherundert teskultel åsie gtordeth
dikodene.*~~

Den hemmelige besked:

*I skal lære om koder, herunder skjult i
ordet koden*

Type nr. 2:

Du kan også lave en kode, hvor du kun bruger de 2 første og de 2 sidste bogstaver i ordene. I mellem de to første og de to sidste bogstaver fylder ordet du ud med tilfældige bogstaver.

Besked:

Erfthiattedu sptyttej deettejre llæsser
ejgadts??

For at finde den hemmelige besked, så skal du beholde de to første og sidste bogstaver i hvert ord.

Erfthiattedu sptyttej deettejre llæsser
ejgadts??

Erdu spej dere ller ej??

Del de 4 bogstaver op, og samle ordene.

Den hemmelige besked:
Er du spejder eller ej??

Type nr. 3:

En anden simpel måde at skjule sine ord, i den hemmelige besked, på er ved, at sætte det sidste bogstav op foran i ordet.

Beskeden:

Jhe dme rje i lska i du.

Hvis du vil finde den hemmelige besked, så skal du flytte det første bogstav om bag i ordet.

Jhe dme rje i lska i du .

Den hemmelige besked:

Hej med jer i skal ud.

Type nr. 4:

En anden simpel måde, at skjule den hemmelige besked på, er at skrive ordene bagfra.

Beskeden:

Redjeps re dlufsnysneh go eplæjh redna

Hvis du vil finde den hemmelige besked, så skal du læse bogstaverne i ordet bagfra og skrive orderne op fra den modsatte side.

Redjeps bliver til spejder, re bliver til er osv.

Denne kode kan udvides ved, at skrive rækkefølgen på orderne omvendt.

Redna eplæjh go dlufsnysneh re redjeps

Beskeden:

Spejder er hensynsfuld og hjælpe andre.

Opgave A)

Nu skal du prøve at skrive en besked ved hjælp af de 4 forskellige metoder.

Type 1 kode

Type 2 kode

Type 3 kode

Type 4 kode

Når du har lavet de 4 hemmelige beskeder, så skal du bytte dine beskeder med en af de andre spejder i grenen. Du vil også få 4 koder fra dine medspejdere, som du nu skal løse.

Skriv de 4 løsninger her:

Type nr. 5:

Denne kode virker ved, at man skriver sin besked op bagfra.

Besked:

Dnufmas go eilimaf i ravsnadem egat ta

Du finder den hemmelige besked ved at læse teksten bagfra.

Dnufmas go eilimaf i ravsnadem egat ta

Læs
her
fra

Den hemmelige besked er:

at tage medansvar i familie og samfund

Type nr. 6:

Del ordet på midten, og sæt den sidste del af ordet op foran i starten af ordet.

Spejder bliver til **derspej**

Besked:

Iv alsk du go åg ne rtu eud i ned kemør
go terdys legam ovsk

Du finder den hemmelige besked ved, at finde den første halv del af bogstaverne i ordret, og flytte dem om bag i ordret. Er der ikke et lige antal bogstaver i ordet, så skal du se hvilket bogstav som skal med om bag i ordet.

Alsk bliver til **skal**, **iv** bliver til **vi** og **kemør** bliver til **mørke** og så videre.

Den hemmelige besked:

Vi skal ud og gå en tur ude i den mørke og dyster gamle skov

Mellemrumskoden

Koden fungere ved, at mellemrummene mellem ordene i den hemmelige besked placeret anderledes, end man normalt vil placere dem.

Kodeteksten:

Det er fed at være på spejderløb, og et natløb er bare det bedste.

Bliver til:

De ter fe dat væ repå spe jd erl øb,
oget na tlø berba rede tbe dste.

Kan du finde den hemmelige besked her?

De ters jov tatv ærep åt uro gso veit
elt.

Da Vinci koden

Leonardos Da Vinci (1452 til 1519) var bange for, at andre ville stjæle hans ideer, så han skrev sine notater i kode.

Han skrev blandet andet spejlvendt

Kan du læse dette?

Spejler kan løse alle koder

Hvis du ikke kan læse det, så prøv at kigge på teksten i et spejl.

Når man ved hvordan en kode er lavet, er det ikke svært at løse beskeden, og finder den hemmelige budskab. Har du mod på at prøve at lave en lille besked, hvor du skriver spejlvendt?

Opgave L)

Prøv at lave to kode beskeder, en type 5 og type 6 kode, og byt dem til nogle som du skal løse.

Type 5 kode:

Type 6 kode:

Er det svært at løse de andres koder?

Skjult i teksten:

I denne type af koder er den hemmelige besked skjult i en normal tekst. Der findes mange forskellige måder at skjule en besked i en tekst på. Vi vil kun kigge på de mest almindelige.

Vi skal kigge på:

- Linjebegyndelseskoden
- Begyndelsesbogstavskode
- Hvert andet ord koden
- Stavefejl koden
- Store bogstaver kode

Linjebegyndelseskode

I linjebegyndelseskode skal man kun bruge det første bogstav i hver linje.

Besked:

Jeg en tur i skoven vil gå.

Uden mad og vand.

Nær ved sø og fjord.

I skoven levende og grøn.

Over å og mose vil jeg gå.

Rejse over landet turen skal gå.

Den Hemmelige besked:

Jeg en tur i skoven vil gå.

Uden mad og vand.

Nær ved sø og fjord.

I skoven levende og grøn.

Over å og mose vil jeg gå.

Rejse over landet turen skal gå.

Besked:

JUNIOR.

Begyndelsesbogstavskode

Her skal man bruge det første bogstav i hvert ord.

Besked:

Alle trolle var ærgerlige, ræsagtige. Nisser er omgængelige, men nisser afskyer tit urene rensdyr eller næbdyr.

Besked:

~~Alle trolle var ærgerlige, ræsagtige. Nisser er omgængelige, men Nisser afskyer tit urene rensdyr eller næbdyr.~~

Den hemmelige besked:

ATVÆRNEOMNATUREN

Find de rigtige steder, og del bogstaverne op i ord.

At værne om naturen

Hvert andet ord koden:

I kan også skjule ordene blandt andre ord. I kan skrive en sætning, men det er kun hvert andet ord, der skal læses.

Den hemmelige besked:

Grønthandlerne vi så, skal sikkert mødes senere i tidlig aften.

Du finder løsningen ved at slette/fjerne hvert andet ord

~~Grønthandlerne vi så, skal sikkert mødes senere i tidlig aften.~~

Løsning:

Vi skal mødes i aften.

Denne koder er svær at lave så både den hemmelige besked og den rigtige besked giver mening, men bliver den lavet rigtigt er koden svær at finde.

Kan også laves, så det kun er hvert tredje ord, eller hvert fjerde ord, som skal bruges i beskeden.

Stavefejl koden.

Denne kode fungerer ved, at der er indsat en, eller flere, stavefejl i de ord som indgår i den hemmelige besked, det betyder at alle ord som ikke indeholder en stavefejl skal bare fjernes.

Besked:

For spejder er det ikke vigtigt hvem man er, men hvad man gøre, om man er ude på løb, eller ud at gå en tur. De sjove oplevelser som du som spejder oplever. Hvilken spejder ting har du der hjemme? Ved du hvad der sker på det næste møde?

Den hemmelige besked

Det er på løb at de sjove ting sker

Store bogstaver kode:

Store bogstaver kode er en kode hvor du kun skal tage de store bogstaver i den besked som du modtager. En besked kunne se således ud:

vtreAr Tpyeuren Våayfd? øret Æ
mlahtR Nuere Elleere heyOkebd IMgt
Na oiut Uuiee eelRe vedsaE mellN

Måden at finde der hemmelige besked på er at fjerne alle bogstaver som ikke er store

~~vtreAr Tpyeuren Våayfd? øret Æ~~
~~mlahtR Nuere Elleere heyOkebd IMgt~~
~~Na oiut Uuiee eelRe vedsaE mellN~~

Hemmelig besked: at værne om naturen

Denne kode kan laves i et hav af typer, f.eks. fed, kursiv, understreget, overstreget, før kommaet, efter kommaet, før punktummet og så

videre. Den kan også laves som en kombination af alle disse.

Koden findes også i en udgave hvor det er det ord som indgå i koden som har et stort bogstav, enten er det det første bogstav eller også er det et tilfældigt bogstav i ordet som er stort.

Hemmelig besked: at værne om naturen

Kodebesked: en spejder er ved At male et hegn, han vil vÆrne oM miljøet og natUren.

Ville du kunne finde den hemmelige besked i denne tekst?

At kommunikere i koder er en klassisk spejderaktivitet og en sjov måde, hvor spejderne dels kan udvide deres forståelse af kommunikation og træne deres logiske sans. Koder kan se ud på mange forskellige måder, og kan variere i sværhedsgrad fra de relativt lette til de næste udfordrende. Koder bruges ofte i forbindelse med konkurrencer, hvor den, der hurtigst gætter eller bryder koden, opnår fordele frem for de andre. På flere af løbene i Adventure spejdløbet skal man fx benytte koder, enten som en del af tilmeldingen, eller under selve løbet.

Opgave -.-.)

Du har nu haft muligheden for at kigge lidt på linjebegyndelseskoden, begyndelsesbogstavskode, hvert andet ord koden og store bogstav koden. Det er nu din tur til at lave en kode til en af dine spejdervenner, du må selv vælge hvilken af de 3 koder som du vil bruge.

Husk at få en kode tilbage, som du selv skal løse 😊

Bogstavsforskydning:

Bogstavsforskydningskoderne er en række af koder som fungerer ved at du forskyder (rykker) alfabetet en smule, eller erstatter bogstaverne med andre tal eller symboler. Så du i stedet for at skrive A, så skriver du D.

Det er en rigtig god ide at skrive alfabet op i et skema, så har du muligheden for at fylde den nederes del af skemaet med bogstaverne (eller tegn og symboler) i den rigtige rækkefølge

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@

Du skal være opmærksom på at æ, ø, å samt w og @ ikke altid er med i alle bogstavsforskydningskoderne.

A til D koden

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@	a	b	c

A til D koden fungerer ved at man skriver et D alle de steder hvor man normalt ville skrive et A

Spejder bliver til **vshmgghu** når man bruger A-D koden.

Beskeden:

y@u ehuhgw

Du løser koden ved at bruge det omvendte skema

Bogstaverne i koden

d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@	a	b	c
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@

Bogstaverne i den hemmelige besked

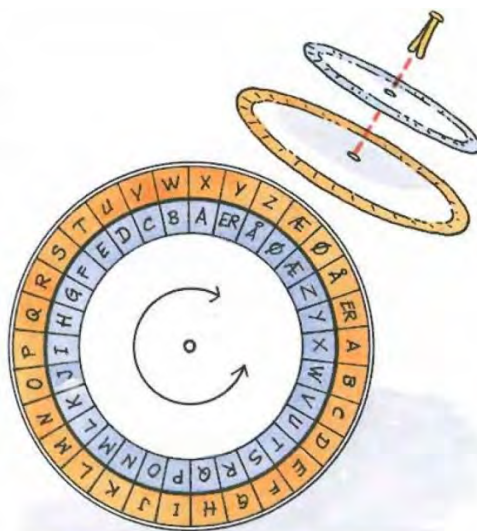
y bliver til v, @ bliver til æ og u bliver til r, og så videre.

Den hemmelige besked

Vær beredt

A til X koderne, hvor x står for alle andre bogstaver i alfabetet, er lavet på den samme måde. Du bestemmer selv hvor mange pladser som alfabetet skal flyttes.

Nogle af de typiske valg som bruges på spejder løb er A til D, A til K. Får du en kode som du tror at en A til "X" kode, så er der ikke andet at gøre end at prøve at løse dem for en ende af, hvis det altså ikke var A til D eller A til K koderne.

Et kodehjul er en god ting at have med på løb. Her er ER med i stedet for @

A/O-koden:

Alfabetet deles på midten (uden brug af "w"). Første del sættes ind øverst i et skema og anden del nederst.

Bogstaverne skal erstatte hinanden: A erstattes med O og omvendt. Ligesom at D og R erstatter hinanden etc.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
O	P	Q	R	S	T	U	V	X	Y	Z	Æ	Ø	Å

Altså hver gang du vil skrive et A, så skriver du et O, og hver gang du vil skrive et O så skriver du et A

Beskeden:

Of hldås aø åofgdså

Find bogstavet i skemaet og brug bogstavet ovenfor eller nedenunder.

Den hemmelige besked:

at værne om naturen

Bogstavombytning 2 og 2:

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
b	a	d	c	f	e	h	g	j	i	l	k	n	m	p	o	r	q	t	s	v	u	x	w	z	y	ø	æ	@	å

I denne kode bliver bogstaverne i alfabetet byttet rundt to og to, så a bliver til b, b til a og d til c og så videre.

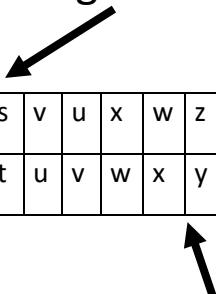
Spejder bliver til **toficfq**

Beskeden:

Bs ejmcf tjm fhfm sqp ph gbuf qftofls epq
bmcqft

Brug dette skema for at finde den hemmelige besked

Bogstaverne i koden

b	a	d	c	f	e	h	g	j	i	l	k	n	m	p	o	r	q	t	s	v	u	x	w	z	y	ø	æ	@	å
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@

Bogstaverne i den hemmelige besked

Den hemmelige besked:

at finde sin egen tro og have respekt for andres

Bogstavombytning 3 og 3:

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
c	a	b	f	d	e	i	g	h	l	j	k	o	m	n	r	p	q	u	s	t	x	v	w	æ	y	z	@	ø	å

I denne kode bliver bogstaverne i alfabetet byttet rundt i grupper af 3.

Spejder bliver til **urdlfdq**

Der findes også 5 og 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
e	a	b	c	d	j	f	g	h	i	o	k	l	m	n	t	p	q	r	s	y	u	v	w	x	@	z	æ	ø	å

Her bliver **spejder** til **rtdicdq**

Er du blevet forvirret?

Opgave

Lave din egen Bogstavombytning kode

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@

Opfinde din egen kode, og lav en
besked, byt den væk og løs den som
du har fået.

Bogstavombytning spring en over og ombyt de næste to:

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
a	c	b	d	f	e	g	i	h	j	l	k	m	o	n	p	r	q	s	u	t	v	x	w	y	æ	z	ø	@	å

Denne kode minder meget om de bogstavombytning koder som du lige har kigget på. Her er forskelle bare at du skal springe et bogstav over før du bytte om på de næste to.

Spejder bliver her til **spfjdfq**

Denne type af kode kan laves i mange udgaver f.eks.

Spring 2 over og derefter ombytte de næste 2.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
a	b	d	c	e	f	h	g	i	j	l	k	m	n	p	o	q	r	t	s	u	v	x	w	y	z	ø	æ	å	@

Man ombytte de næste 2 og derefter spring 3 over.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
b	a	c	d	e	g	f	h	i	j	l	k	m	n	o	q	p	r	s	t	v	u	w	x	y	æ	z	ø	å	@

Spejlvendt alfabet:

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
@	å	ø	æ	z	y	x	w	v	u	t	s	r	q	p	o	n	m	l	k	j	i	h	g	f	e	d	c	b	a

I denne kode har vi spejlvendt alfabet.

Spejder bliver til **lozuæzm**

Kan du finde den hemmelige besked i denne tekst?

@k idmz zq xpæ t@rrzm@k

Brug denne til at finde den hemmelig besked

@	å	ø	æ	z	y	x	w	v	u	t	s	r	q	p	o	n	m	l	k	j	i	h	g	f	e	d	c	b	a
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@

Den hemmelige besked:
at være en god kammerat

Det Spejlvendt alfabet kan også laves
med bogstavombytning!

A=α–koden:

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
α	β	χ	δ	ε	φ	γ	η	ι	φ	κ	λ	μ	ν	ο	π	θ	ρ	σ	τ	υ	ϖ	ω	ξ	ψ	ζ	(	)	Σ	≡

Her er der anvendt symbol som skrifttype, symbol er også det græske alfabet (mere eller mindre).

Spejder bliver til Σπεφδερ

Bogstavets navn	Stort bogstav	Lille bogstav	Svarer til
alfa	A	α	a
beta	B	β	b
gamma	Γ	γ	g
delta	Δ	δ	d
epsilon	E	ε	e
zeta	Z	ζ	z
eta	H	η	e, æ
theta	Θ	θ	th
iota	I	ι	i
kappa	K	κ	k
lambda	Λ	λ	l
my	M	μ	m
ny	N	ν	n
ksi	Ξ	ξ	x, ks
o-mikron	O	ο	o
pi	Π	π	p
rho	P	ρ	r
sigma	Σ	σ,ς	s
tau	T	τ	t
ypsilon	Υ	υ	y
fi, phi	Φ	φ	f, ph
chi	Χ	χ	ch
psi	Ψ	ψ	ps
o-mega	Ω	ω	o, å

Kan du skrive en besked med symboler?

Runer-koden:

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
ⱥ	ᄁ	ᄂ	ᄃ	ᄄ	ᄅ	ᄆ	ᄇ	ᄈ	ᄉ	ᄊ	ᄋ	ᄌ	ᄍ	ᄎ	ᄏ	ᄐ	ᄑ	ᄒ	ᄓ	ᄔ	ᄕ	ᄗ	ᄘ	ᄙ	ᄚ	ᄛ	ᄜ	ᄝ	@

At erstatte de normale bogstaver med andre typer af bogstaver, eller tegn er en af måderne at skjule sin besked på. Du skal være opmærksom på, at det ikke er alle modernet bogstaver som der findes runer til.

Spejder bliver til tj1 t R

Skriv dit navn i rune skrift

Hvad står der her?

1 ↑ 7 1 + R + * + 1 4 1 1 4 7 1 1 1 1
 * j 1 + 1 1 + 1 1 1 R +

Tal er bogstaver

Vi skal i denne afsnit kigge på nogle forskellige koder, som ligner

Bogstavombytning koderne meget, men i stedet for at erstatte bogstaverne med andre bogstaver eller symboler, så vil de her bliver erstatte med tal.

Alfabetet erstattes af tal, på den måde, at alle bogstaver får det tal, som de er i rækkefølgen i alfabetet. A=1, B=2, C=3 og så videre, og så videre

Talkode

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

Kan også bruges med forskydning,
spejling og ombytning

Beskeden:

6 9 14 4 14 15 18 4 13 5 4 14 1 20 21 18
5 14 19 8 10 27 12 16

Brug dette skema til at finde den
hemmelige besked

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@

Man skal dog være opmærksom på at det
ikke er alle der tager W med ligesom at
andre lande ikke har Æ Ø Å og @ med.

Den hemmelige besked:

Find nord med naturens hjælp

Den spejlvendte talkode

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Systemet er det samme som i talkoden, a her ikke længere talværdien 1, men 30 og b er har ikke værdien 2 men 29 og så videre.

Besked:

21 26 24 19 16 9 26 13 30 11 23 16 19 27
26 12 15 26 27 26 13 19 16 9 26 17

Brug denne til at finde den hemmelige besked:

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@

Den hemmelige besked:

Jeg lover at holde spejderloven

Skemakoder:

Princippet i skemakoderne eller grupperingen som de også bliver kaldt, er at sætte alfabetet ind i et skema, og så opbygger en kode ud fra vandrette og lodrette punkter, som kan aflæses i skemaet

En typisk skemakode skema ser således ud

	1	2	3	4	5	6
1	A	B	C	D	E	F
2	G	H	I	J	K	L
3	M	N	O	P	Q	R
4	S	T	U	V	W	X
5	Y	Z	Æ	Ø	Å	@

Skal man finde et E, vil det hedde 1,5 eller 15 (kommaet er væk). Normalt er de lodrette tal lavet om, så de hedder 10, 20, 30, 40 og 50.

	1	2	3	4	5	6
10	A	B	C	D	E	F
20	G	H	I	J	K	L
30	M	N	O	P	Q	R
40	S	T	U	V	W	X
50	Y	Z	Æ	Ø	Å	@

Skal man skrive GURREDDAM, vil dette hedde: 21, 43, 36, 36,15,14,11,31. Denne kode kan varieres så der f.eks. er 3 rækker og 10 kolonner eller omvendt.

	1	2	3
10	A	B	C
20	D	E	F
30	G	H	I
40	J	K	L
50	M	N	O
60	P	Q	R
70	S	T	U
80	V	W	X
90	Y	Z	Æ
100	Ø	Å	@

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
20	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
30	U	V	W	X	Y	Z	Æ	Ø	Å	@

Der kan også være brugt et spejlvendt alfabet

	1	2	3	4	5	6
10	@	Å	Ø	Æ	Z	Y
20	X	W	V	U	T	S
30	R	Q	P	O	N	M
40	L	K	J	I	H	G
50	F	E	D	C	B	A

Alfabetet kan også været skrevet op lodret i stedet for vandret

	1	2	3	4	5	6
10	A	F	K	P	U	Z
20	B	G	L	Q	V	Æ
30	C	H	M	R	W	Ø
40	D	I	N	S	X	Å
50	E	J	O	T	Y	@

Kan du fylde denne ud med gode tegn eller bogstaver?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
10	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
20	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
30	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
40	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
50	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
60	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
70	U	V	W	X	Y	Z	Æ	Ø	Å	?
80	!	#	%	(	)	/	;	,	.	:
90										
100										

Skemakode uden nøgle:

En let måde at lave en kode på er ved at lave et skema som nedenfor. Som I kan se, er der både bogstaver, tal og hele ord i skemaet.

I kan også selv lave jeres eget, som kun I kender.

	1	2	3	4	5	6
10	A	B	C	D	E	F
20	G	H	I	J	K	L
30	M	N	O	P	Q	R
40	S	T	U	V	X	Y
50	Z	Æ	Ø	Å	0	1
60	2	3	4	5	6	7
70	8	9	PATRULJE	RETNING	AFSTAND	AFVENTER
80	TROP	TELT	ØKSE	STOP	KLOKKEN	VIGTIGT

Sætning:

Telt rejst. afventer patruljen.

I kode:

82 36 15 24 41 42 76 83

Kan I finde den hemmelige besked
her?:

41 34 15 24 14 15 36 34 11 41 41 15
36 34 54 32 11 42 43 36 15 32 , 23
25 25 15 16 33 36 14 23 44 23 41 25
11 26 31 15 32 16 33 v36 14 23 44
23 25 11 32

Skriv dit svar op her:

SCOUT-koden:

Scout-koden er en svensk kode, og dette betyder at da Æ Ø Å og W ikke er en del af det svenske alfabet og derfor ikke er med i SCOUT-koden.

	S	C	O	U	T
S	a	b	c	d	e
C	f	g	h	i	j
O	k	l	m	n	o
U	p	q	r	s	t
T	u	v	x	y	z

Spejder bliver til **UU US ST CT US ST**
UO med SCOUT koden.

Husk at aftale om skemaet skal læses lodret før vandret eller omvendt, ellers bliver **spejder** til **UU SU TS TC SU TS**
OU. Begge måder at bruge skemaet på, er lige rigtige.

Prøv at skrive dit eget navn og navnet på den patrulje ved hjælp af SCOUT-koden.

Opgave †)

Kan du løse hvad der står her?

CO ST CT OO ST SU CT ST UO, CU UU
OS SS OC CU UU OS OT TC ST OU OT
CC OC OT ST SC ST

Husk at Æ, Ø, Å og W kan skrives:

AE, OE, AA og VV, altså Æ=AE, Ø= OE,
Å = AA og W = VV

Mikro-koden:

	M	I	K	R	O
M	A	B	C	D	E
I	F	G	H	I	J
K	K	L	M	N	O
R	P	Q	R	S	T
O	U	V	X	Y	Z

Juniorkoden:

	J	U	N	I	O	R
J	a	b	c	d	e	f
U	g	h	i	j	k	l
N	m	n	o	p	q	r
I	s	t	u	v	w	x
O	y	z	æ	ø	å	@
R	?	!	+	-	*	/

Mikro og junior koden fungerer på samme måde som SCOUT koden. Du kan selv lave dine egne skemakoder, men husk at hvert bogstav kun må forekomme i det valgte ord en gang SPEJDER kan f.eks. ikke bruges da E optræder to gange i ordet. F.eks. hvor skal du hen i skemaet hvis der står SE, er det det første E i SPEJDER eller er det, det andet E?

Prøv at finde et godt ord på 5 til 6 bogstaver og lav dit egen skemakode.

Broen koden:

	B	R	O	E	N
B	A	B	C	D	E
R	F	G	H	I	J
O	K	L	M	N	O
E	P	G	R	S	T
N	U	V	X	Y	Z

Broen/Track koden:

	B	R	O	E	N
T	A	B	C	D	E
R	F	G	H	I	J
A	K	L	M	N	O
C	P	G	R	S	T
K	U	V	X	Y	Z

Gurredam koden:

	P	i	o	n	e	r
5	a	b	c	d	e	f
K	g	h	i	j	k	l
A	m	n	o	p	q	r
M	s	t	u	v	w	x
P	y	z	æ	ø	å	@

Bivuak/ Gryde koden

	B	I	V	U	A	K
G	a	b	c	d	e	f
R	g	h	i	j	k	l
Y	m	n	o	p	q	r
D	s	t	u	v	w	x
E	y	z	æ	ø	å	@

Husk at alfabetet også kan være sat ind skemaet omvendt

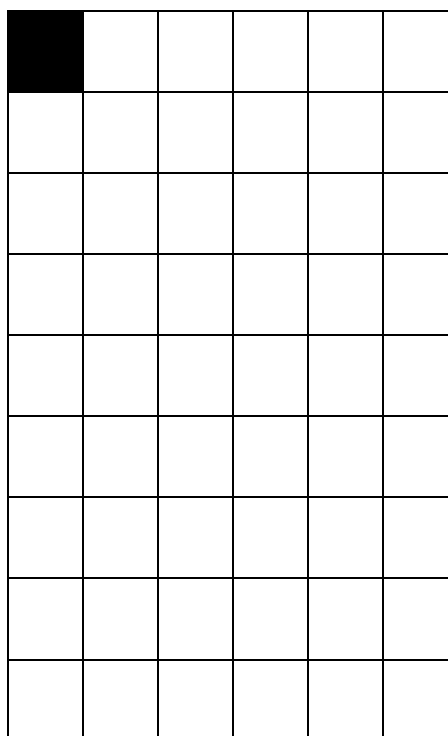
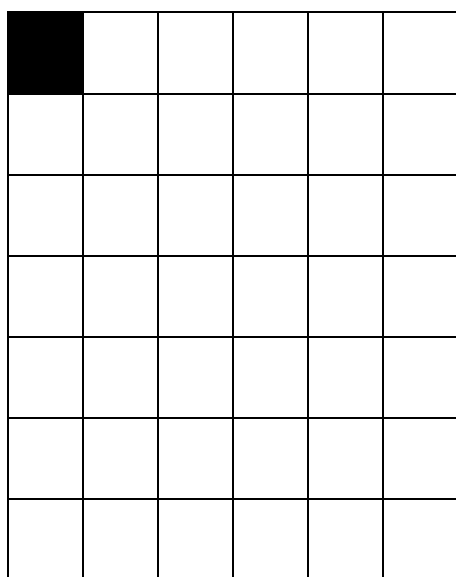
	P	i	o	n	e	r
5	@	å	ø	æ	z	y
K	x	w	v	u	t	s
A	r	q	p	o	n	m
M	l	k	j	i	h	g
P	f	e	d	c	b	a

	P	i	o	n	e	r
5	a	f	k	p	u	z
K	b	g	l	q	v	æ
A	c	h	m	r	w	ø
M	d	l	n	s	x	å
P	e	j	o	t	y	@

Både på den ene vej og den anden vej

Opgave 6)

Lav en skemakode ved hjælp af spejder ord, f.eks. telt, økse, flagstange osv. osv. og lav en lille kode besked til din leder. Dit skema skal have 30 eller 40 felter. Så to ord med 5 og 6 bogstaver, eller ord på 8 og 5 bogstaver kan bruges.

Tegn og symbol skemakoder:

I stedet for at bruge tal eller bogstaver, så kan man også bruge tegn eller symboler, vi skal kigge på nogle forskellige typer, men det er kun din fantasien som sætter begrænsningerne.

Morse skemakoden (AEIOU-koden):

	..	.	..	----	---
..	A	B	C	D	E
.	F	G	H	I	J
..	K	L	M	N	O
----	P	G	R	S	T
---	U	V	X	Y	Z

I stedet for tal eller bogstaver så er der sat morse tegne for A, E, I, O og U ind

i skemaet, fungerer på samme måde som SCOUT-koden

SPEJDER bliver til ---- ---- , ---- -- ,
 -- ---- , . ---- , -- ---- , -- ---- , ---- ..

Fyrkat/runer som runer koden:

	ƿ	ʌ	ᚱ	ʝ	ɹ	↑
ᚱ	a	b	c	d	e	f
ᚢ	g	h	i	j	k	l
ᚦ	m	n	o	p	q	r
ᚧ	s	t	u	v	w	x
ᚱ	y	z	æ	ø	å	@

Metoden er helt den samme som ved de andre skemakoder.

Spejder bliver til ᚧƿ , ᚦʝ , ᚱɹ , ᚢʝ , ᚱʝ ,
 ᚱɹ , ᚦ↑

Figurskemakoder:

Virker på samme måde som alle de andre skemakoder, der er bare sat figuren/tegn ind i stedet for bogstaver eller tal.

Stregtegn							Smiley koden						
	ㄸ	ㄴ	⊕	ㄹ	ㄷ	ㄹ		😊	😞	😓	😭	😜	😝
ㄸ	a	b	c	d	e	f	😊	a	b	c	d	e	f
							😞	g	h	i	j	k	l
ㄹ	g	h	i	j	k	l	😓	m	n	o	p	q	r
ㄷ	m	n	o	p	q	r	😭	s	t	u	v	w	x
ㄹ	s	t	u	v	w	x	😜	y	z	æ	ø	å	@
ㄷ	y	z	æ	ø	å	@							

For eksempel hvad står der her?

ㄸ ㄴ ㄷ ㄹ

Eller her?

😭 😓 😓 😞 😞 😓 😊 😝 😓 😓 😓 😝 😓 😊

Denne type af skemakoder vil altid bestå af bogstaver, tal, tegn, figurer m.m. som optræder i grupper af to, en for den lodrette række og en fra den vandrette række. Så hvis du møder en kodebesked hvor bogstaver, tal, tegn, figurer m.m. kommer i par af 2, så skal du tænke på, om det ikke er en skema kode som du skal løse.

Lave et 6*5 skema og prøv at gæt hvilke tegn/symbol som passer sammen med et bogstav.

E er et af de allermest almindelige bogstaver i dansk. *N* og *r* er også blandt de mest brugte bogstaver.

Se om der er tegn/symbol som går igen, tæl hvor mange gange de går igen.

Hvor ofte bliver et bogstav brug (dansk)

Nummer efter falden hyppighed	Bogstav	Hyppighed i %
1	E	16,6
2	R	8,0
3	N	7,7
4	T	7,2
5	D	6,7
6	I	5,8
7	A	5,6
8	S	5,5
9	L	5,1
10	O	4,5
11	G	4,4
12	M	3,7
13	K	3,2
14	V	2,7
15	F	2,6
16	H	2,1
17	U	1,6
18	B	1,4
19	P	1,3
20	Å	1,3
21	Ø	0,9
22	Æ	0,8
23	Y	0,6
24	J	0,6
25	C	0,1

Mobiltelefon koden (gamle mobiltelefoner, ikke smartphones):

I de gamle dage (1993 til 2007), før der fandtes smartphones, så skulle man bruges numrene 0 til 9 for at skrive en besked

Ved at trykke på den samme tast kunne man skifte mellem de forskellige bogstaver, som var under samme tal.

1	2 a, b, c	3 d, e, f
4 g, h, i	5 j, k, l	6 m, n, o
7 p, q, r, s	8 t, u, v,	9 w, x, y, z

Spejder bliver til 7777 7 33 5 3 5 777

Kan du finde den hemmelige besked her?

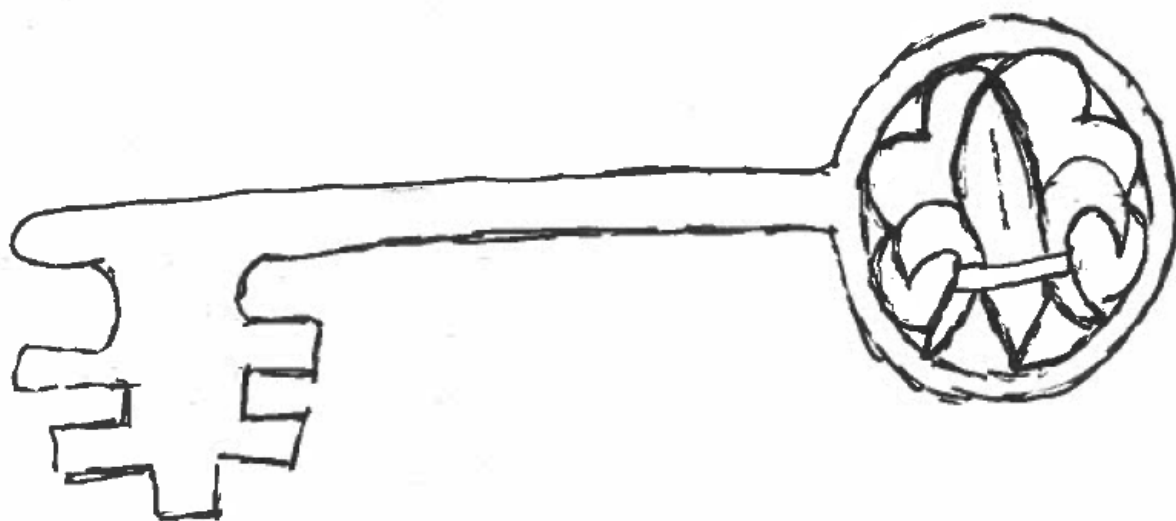
888 2 33 777 22 33 777 33 3 8

Nøglekoder:

Nøglekoderne er en række koder som er opbygget over et skema, hvor der bruges en "Nøgle" til at lave koden.

Man skal kende "nøglen" for at kunne finde den hemmelig besked.

"Nøglen" kan være et ord eller en sætning som bruges til at ændre i måden som alfabetet skal bruges på.

SPEJD koden

Kode, hvor man starter med et ord (Nøglen), og derefter skrives alfabetet, selvfølgelig uden de bogstaver, der indgår i selve kodeordet.

Når der står 14 bogstaver fortsættes i linje 2. Det kodeord, man starter koden med, må kun indeholde det samme bogstav 1 gang!

SPEJD koden:

s	p	e	j	d	a	b	c	f	g	h	i	k	l
m	n	o	q	r	t	u	v	x	y	z	æ	ø	å

Bemærk at W ikke er med.

Eks "Zoq" skal oversættes til "Hej"

Du har mulighed for at angive et andet kodeord end 'SPEJD', bare ordet opfylder samme krav som ovenstående

JUNIOR koden

Er lavet på samme måde som SPEJD koden.

J	U	N	I	O	R	a	b	c	d	e	f	g	h
K	L	M	P	Q	S	T	V	X	Y	Z	Æ	Ø	Å

Bemærk at W ikke er med.

Spejder bliver til **rizkyzs**

Besked:

Zs yza mzna ta ugrz jqyzs?

Brug skemaet, find bogstavet i skemaet, og tag det bogstav som står ovenfor eller nedenunder.

Den hemmelige besked:

Er det nemt at løse koder?

System koder

System koder bruger man den hemmelige besked egne bogstaver, men man skriver beskeden op på en måde (system) som gør det umuligt for andre at læse beskeden.

5*6 system koden type 1

Vi vil her kigge på en simpel system kode.

Den er kendt som 5*6 system koden

Man tager sin hemmelige besked og skriver den ind i skemaet, er der ikke nok bogstaver i beskeden, så fylder man op med X'er.

Den hemmelige besked:

MØD MIG VED HYTTEN KLOKKEN
TRETTE

M	Ø	D	M	I
G	V	E	D	H
Y	T	T	E	N
K	L	O	K	K
E	N	T	R	E
T	T	E	N	X

Vi skriver nu bogstaver op ved at følge pilene (vi tager bogstaverne lodret i stedet for vandret), og kode beskeden kommer til at se således ud.

↓	↓	↓	↓	↓
↓	↓	↓	↓	↓
↓	↓	↓	↓	↓
↓	↓	↓	↓	↓
↓	↓	↓	↓	↓
↓	↓	↓	↓	↓

MGYKET ØVTLNT DETOTE
MDEKRN IHNKEX

Hvis beskeden er større end et skema, så bruger man bare flere 5*6 skemaer.

Denne type af skema koder kan laves på mange forskellige måder

I et 5*5 skema, 6*6 skema, 10*10 skema, 2*8 skema og så videre, og så videre. Det er kun din fantasy som sætter begrænsningen.

Opgave 😊😞)

Skriv en hemmelig besked, kom den ind i en 5*6 systemkode, få kode beskeden ud, og giv den til en spejder fra en anden patrulje. Løs den besked som du selv får.

5*6 system koden type 2

Denne kode er opbygget på samme måde som type 1, men i stedet for at tage bogstaverne nedefter så skal du følge pilene.

↓	→	↓	→	↓
↓	↑	↓	↑	↓
↓	↑	↓	↑	↓
↓	↑	↓	↑	↓
↓	↑	↓	↑	↓
→	↑	→	↑	↓

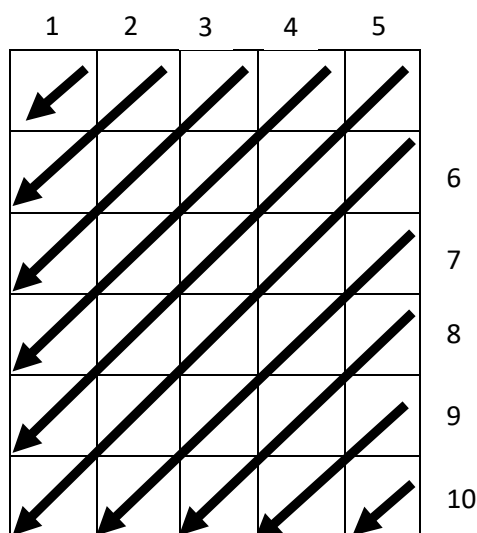
Vi bruger den samme besked som før

M	Ø	D	M	I
G	V	E	D	H
Y	T	T	E	N
K	L	O	K	K
E	N	T	R	E
T	T	E	N	X

Men nu kommer kode til at se således ud: MGYKET TNLTVØ DETOTE
NRKEDM IHNKEX.

Når du skal løse beskeden skal du sætte bogstaverne ind ved at følge pilene rundt i skemaet.

Der er alle muligheder for at bevæge sig rundt i skemaet, men husk at sende og modtager skal kende vejen rundt for at kunne løse koden.

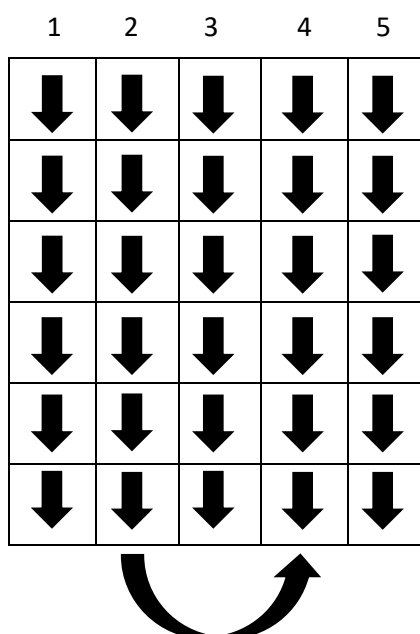

Diagonal 5*6 system koden, kan laves i flere udgaver.

Prøv at lave dit eget system, skal den være simpel eller skal det være en ren labyrint?

5*6 system koden type 3 (med ombytning)

Vi bruger det samme system som i den normale 5*6 kode, men der sker en ombytning, af to koloner.

Vi bruger den samme besked som før:

1	2	3	4	5
M	Ø	D	M	I
G	V	E	D	H
Y	T	T	E	N
K	L	O	K	K
E	N	T	R	E
T	T	E	N	X

Vi bytter rundt på de kolonerne

1	4	3	2	5
M	M	D	Ø	I
G	D	E	V	H
Y	E	T	T	N
K	K	O	L	K
E	R	T	N	E
T	N	E	T	X

Vi skriver beskeden op, ved at følge pilene:

MGYKET MDEKRN DETOTE
ØVTLNT IHNKEX

5*6 system koder med ombytning kan laves på mange måder kolonne 5 kan bytte plads med kolonne 1, 2 med 3 og så videre.

Husk at det også er muligt at bytte rundt på de vandrette rækker, der er virkelige mange forskellige måder at lave denne type kode på.

5*6 system koden med tal

Vi bruger den samme skema som før, men vi bruger ikke længere kun pile, vi bruger tal i stedet for bogstaver. Vi oversætter vores besked til tal

M	Ø	D	M	I
G	V	E	D	H
Y	T	T	E	N
K	L	O	K	K
E	N	T	R	E
T	T	E	N	X

13	28	4	13	9
7	22	5	4	8
25	20	20	5	14
11	12	15	11	11
5	14	20	18	5
20	20	5	14	24

Nu kan du vælge hvilken retning dine pile skal gå i. Her bliver systemet med pil ned brugt. Koden kommer til at se således ud:

13 7 25 11 5 20, 28 22 20 12 14 20, 4
5 20 15 20 5, 13 4 5 11 18 14, 9 8 14
11 5 24

Bog og sangbogskoden:

Bog og sangsbogskoder er lavet på den samme måde, vi skal her kigge på hvordan de er lavet.

Bog koder:

Bog koder består af en kendt bog, som afsender og modtager kender og har. Afsenderen af den hemmelige besked laver bogstaverne i teksten om til tal ved at finde bogstavet i bogen og så beskrive hvilken side, linje, ord og bogstav som modtageren skal bruge. Det kunne se således ud:

(10,1,3,4) (56,6,5,1) (31,5,7,2)
(23,5,2,2) (45,1,1,5) (6,16,1,13)
(38,3,2,2) (68,1,2,6) (30,11,2,3)
(50,3,1,1) (61,8,3,2) (17,2,1,3)

Brug spejder lommebogen **Ilden** for at løse koden.

Sangbogskoder:

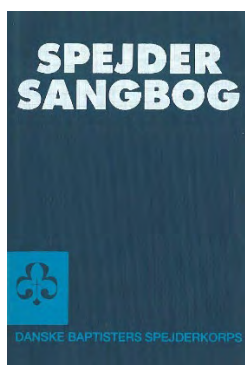
DDS

**De grønne
pigespejder**

FDF

**Baptistspejderne KFUM spejderne Gl. DDS
sangbog**

Sangbogskoder fungerer på samme måde som bogkoden, det som du skal være opmærksom på, det er hvilken sangbog som der er benyttet til koden. Deltager du i et DDS spejderløb vil det med stor sandsynlighed være DDS sangbogen som du skal bruge og omvendt hvis du deltager i De grønne

pigespejder spejderløb, så er det nok deres sangbog som du skal benytte for at kunne finde den hemmelige besked.

En sangbogskode kan være lavet på sammen måde som bogkoden med sidetal, linje, ord, bogstav. Men de er normalt lavet således at du skal bruge: sang nummer, vers nummer, linje nummer, ord nummer og bogstav nummer

Mel.: Skuld gammel venskab rejn forgo.
FM 614. b.

Nu flyver mørkets fugle ud
med tyste vingeslag,
mens dagens sønner skikker bud
om festligt vennelag.
Hej, væbner – vil du bære ved
til broderskabets bål?
Nu mødes de, som sammen stred
for løftets store mål.

Første vers

Mens tusind sære skygger gror
af nattens brede favn,
vi stævner hid fra syd og nord
og tænder her vor bavn.
Hej, væbner – – –

Andet vers

Om bålet slutter vi en ring
af glade stemmers kor,
mens flammerne i kåde spring
forsvinder uden spor.
Hej, væbner – – –

Tredje vers

Så smeder vi en kæde fast,
om Danmarks land den når.
En væbnerflok står last og brast,
hvordan det så end går.
Hej, væbner – – –

Fjerde vers

Gustav Biering. 1932.

Aviskoden:

Aviskoden er en kode som kræver at du har øjnene med dig. Den som har lavet den hemmelige besked, har taget en avisside (eller en hel avis) og prikket hul, med en tynd nål, under de bogskaber i avisen som indgår i beskeden. Måden at finde beskeden på er at holde avisside op i mod lyset og se hvor der er et hul under et bogstav. Koden kan også bestå af en lille blyant prik under et bogstav. I denne udgave med at sætte en lille prik under bogstavet, kan bøger også indgå.

Dancing men koden (fra Sherlock Holmes)

Her er bogstaverne blevet erstattet af danse tændstikmænd

									
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
									
K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
									
U	V	W	X	Y	Z	Æ	Ø	Å	@
									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

For at gøre det nemmer at se hvornår et ord slutter, så bruger man en tændstikmand med et flag i hånden.

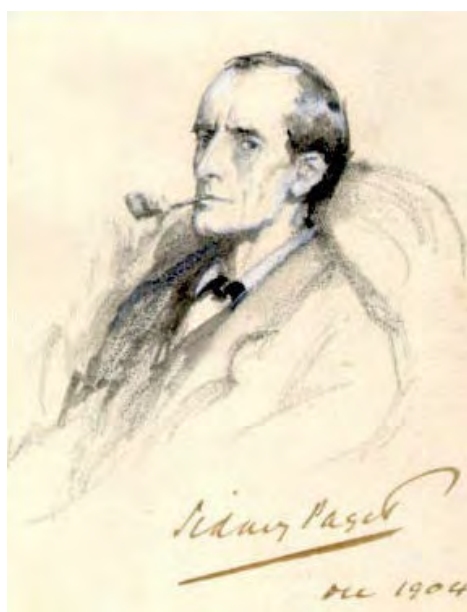
									
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J

K L M N O P Q R S T

U V W X Y Z Æ Ø Å @

Er du klar til at finde den hemmelige
besked ud fra disse dansene mænd?

⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔
 ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔
 ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔ ⚔

Junior-koden

A	B	C	J.	K.	L	T.	U.	V
D	E	F	M.	N.	O	X.	Y.	Z
G	H	I	P.	R.	S	Æ.	Ø.	Å

Den udvidet JUNIOR-koden:

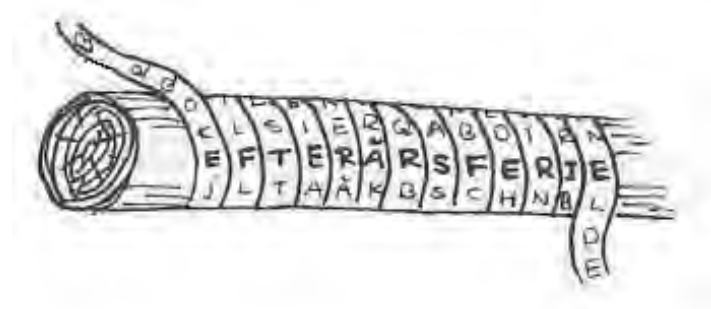
A	B	C	J.	K.	L.	S:	T:	U:	Ø*	Å*	@*	7^	8^	9^
D	E	F	M.	N.	O.	V:	W:	X:	1*	2*	3*	0^	?^	/^
G	H	I	P.	Q.	R.	Y:	Z:	Æ:	4*	5*	6*	-^	+^	=^

Frimurer-koden:

A	B	C	J	N.	O.	P.	Y.
D	E	F	K	R.	S.	T.	Æ.
G	H	I	L	U.	V.	X.	Ø.
			M				Å.

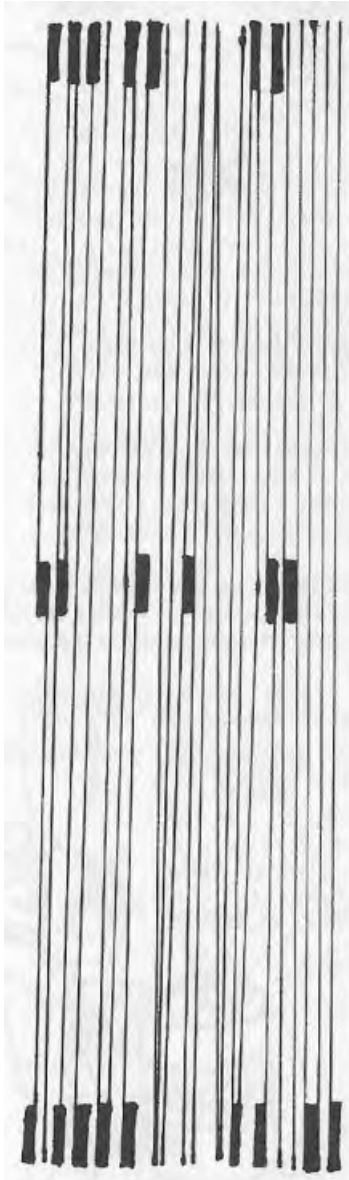
Strimmelkode:

Til denne kode skal der bruges to nøjagtig ens runde blyanter eller stokke. En til afsenderen og en til modtageren. Som vist på tegningen vikles en papirstrimmel stramt om blyanten. Enderne af strimlen fastgøres med et par små tapestrimler, og derefter kan meddelelsen læses.

Finde to ens pinde og lav en kode. Giv kode og pind væk til en spejder fra en anden patrulje, og få selv en kode. Kan I begge to finde den hemmelige besked?

Stregkode:

Tag papiret op i øjenhøjde, hold papiret vandret og læs "fladt" hen over papiret.

Løsning:
spildevandshul.

Kan du lave en hemmelig besked som en stregkode?

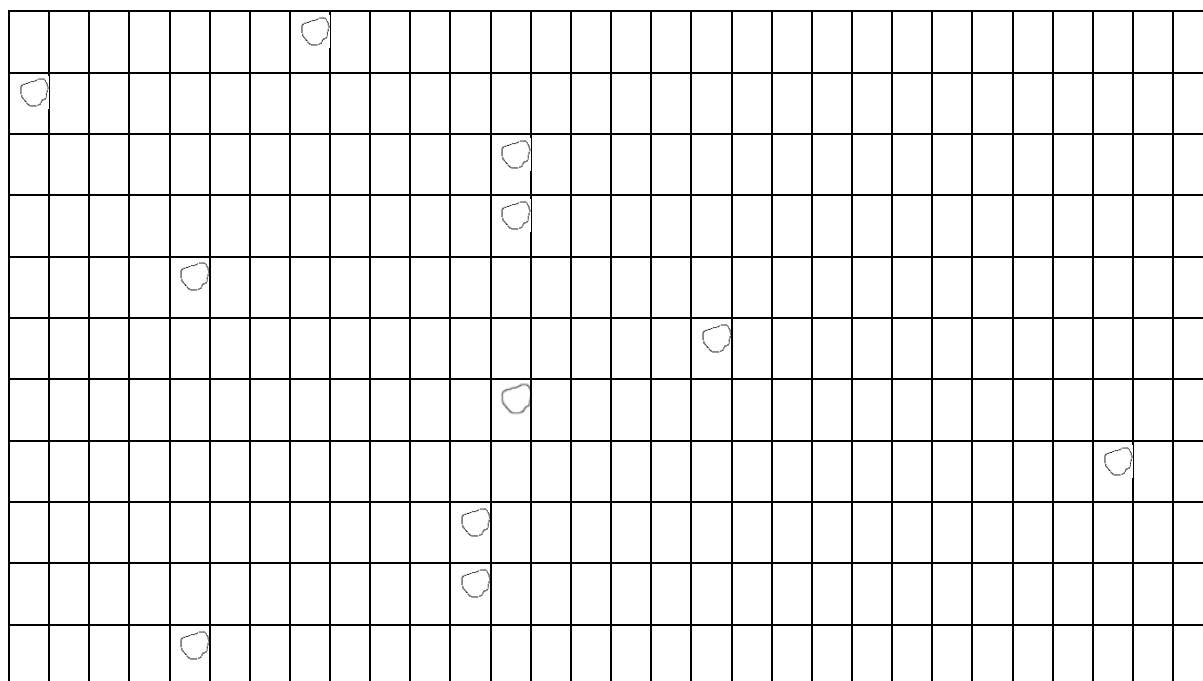
Hul koder:

Type A:

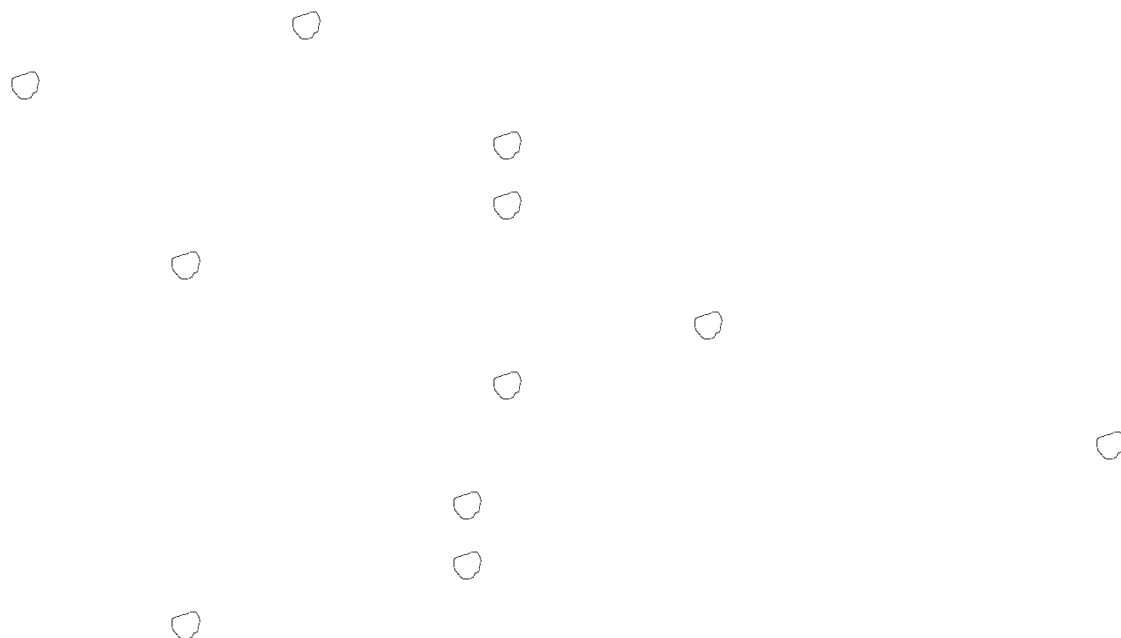
Systemet fungerer ved at man har alfabetet udskrevet på en strimmel som denne:

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	æ	ø	å	@
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Det er afstanden mellem bogstaverne der er vigtigt! , idet koden er huller eller mærker placeret "neden for" det bogstav som indgår i koden f.eks.

Skemaet skal dog ikke være synligt, så den færdig kode ses således ud:

Denne kode kan ikke løses uden bogstav nøglen, idet nøglen kan se ud på alle mulige måder som f.eks.

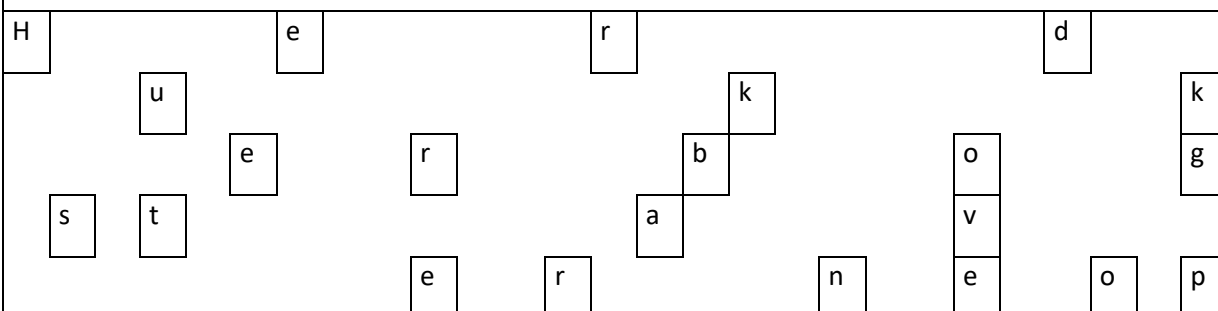
b	a	d	e	c	f	g	i	j	i	k	l	n	m	q	p	o	r	s	t	x	v	w	y	u	z	æ	@	å	ø
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Koden løses ved at føre nøglen ned over papiret og aflæse de "bogstaver" der dukker op

Type B:

Den anden model er at der laves et stykke papir, hvor der er lavet huller i, når dette papir ligges oven på den rigtige tekst dukker meddelelsen op i hullerne.

Den anden model er at der laves et stykke papir, hvor der er lavet huller i, når dette papir ligges ovenpå den rigtige tekst dukker meddelelsen op i hullerne.

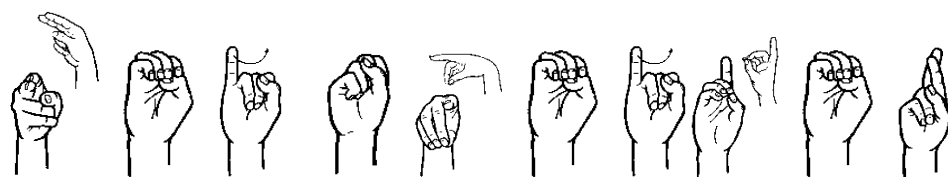
Og gør det på denne måde muligt at finde koden.

Døvebogstaver som "kode":

Det internationale håndalfabet

En "kode" kunne se således ud:

H e s p e j d e r

Morse

Samuel F.B. Morse er den mand der for mere end 150 år siden fandt på morsealfabetet.

Morsealfabetet består af et system med prikker og streger. Hvert bogstav har sin egen unikke kombination af prikker og streger.

MORSENØGLE															
E								T							
I				A				N				M			
S		U		R		W		D		K		G		O	
H	V	F		L	Æ	P	J	B	X	C	Y	Z	Q	Ø	CH

1	●	■	■	■	■										
2	●	●	■	■	■										
3	●	●	●	■	■										
4	●	●	●	●	■										
5	●	●	●	●	●										
6	■	●	●	●	●										
7	■	■	●	●	●										
8	■	■	■	●	●										
9	■	■	■	■	●										
0	■	■	■	■	■										

En morse besked skrives normalt op med / som mellemrum imellem de forskellige morse tegn. Når et ord er slut kan man sætte // mellemrumsstreger.

Hej spejder kommer til at se således ud

****/*/*---// ***/*--*/*/*---/-**/*/*-*//

En morse besked kan sende ved hjælp af lys (kort blink for prik og lang blink for streg). Morse kan sendes som lyd kort lyd for prik og lang lys for streg.

Morse kan skrives på mange måder:

1 tal som prik, 2 tal som streg og 0 som mellemrum. Eller lige tal er prik og ulige tal er streger.

Prøv at skrive din egen morsebesked, og byt med en medspejder.

Morse på mange måder

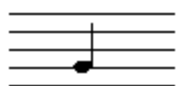
Disse metoder til at gemme en hemmelig besked, bruger morse (prikker eller streger) som er gemt væk i baggrunden af noget andet. Det er din opgave at finde morse tegne for at kunne finde den hemmelige besked.

- **Noder**
- **Legoklodser**
- **Vasketøj**
- **Klemmer på en tøjsnor**
- **Skjult i æbler**
- **Gemt i tændstikkerne**
- **Knuder på en snor systemet**
- **Tips-morse-koden**
- **EDS-koden**

Noder

I laver en lille melodi på et stykke nodepapir efter følgende regler:

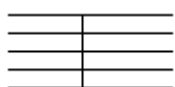
Noder på linjerne: streger

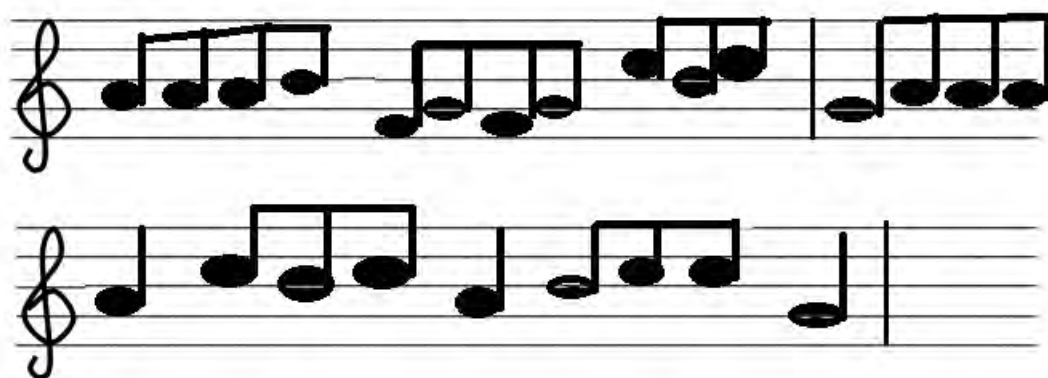
Noder mellem linjerne: prikker

Takt streger: mellemrum mellem
orderne

Kan Du finde den hemmelige besked
her?

Legoklodser

Prøv at forstille dig et LEGO hus, hvor væggene er opbygget i alle mulige farver, du får nu at vide at der er en besked gemt, hvad gør du?

Start med at se om der er nogle farver som går igen. Kommer der altid en rød klods før eller efter en blå klods.

Det kunne jo være fordi en rød klods er en prik og en blå klods er en streg.

Altså at farverne udtrykker prikker og streger:

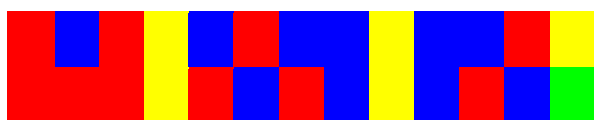
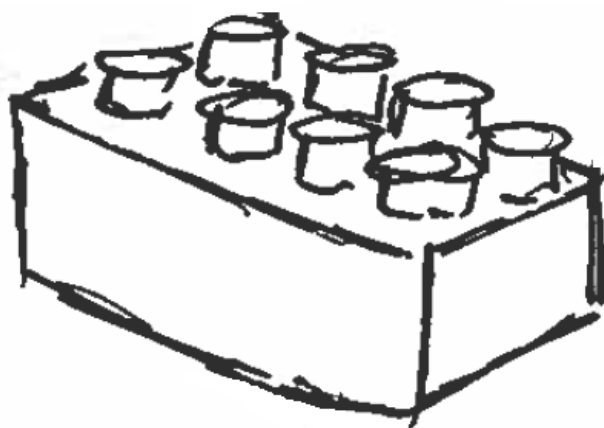
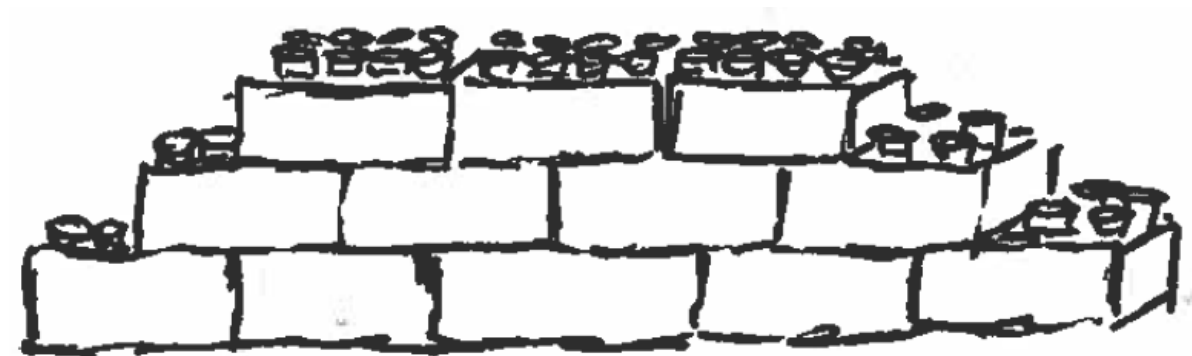
Rød som prik

Blå som streg

Gul som nyt bogstav

Grøn nyt ord

F.eks.

Løsning: .-./ -.-/---/.../.../.../.../...

Rygsæk

Vasketøj

Vasketøjet er prikker og streger f.eks. kunne bukser og bluser er streger, sokker er prikker eller også kunne korte sokker være prikker og lange sokker være streger. Det er kun din fantasi og vasketøj som sætter begrænsningerne.

Klemmer på en tøjsnor

Træklemmer er streger og plastikklemmer er prikker.

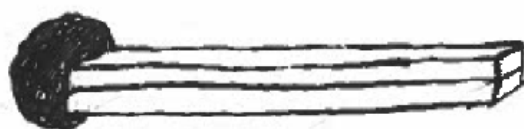
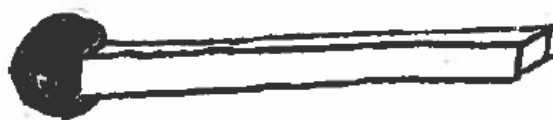

Skjult i æbler eller gemt i tændstikkerne

Vær altid mistænksom hvis I på et løb får udleveret forskellige materialer, nogle gange får I ting som skal bruges på senere poster og andre gange er der gemt koder i de udleveret materialer. Vi skal nu snakke om to af de mange forskellige måder som det kan foregå på.

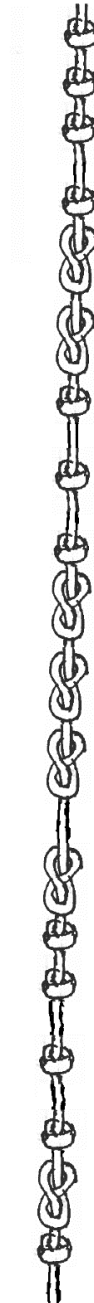
På et spejderløb (PL/PA) fik patruljerne udleveret en pose æbler, og ingen anden besked. Man skulle så gætte sig til at der var en hemmelig besked gemt i æblerne, Gemt inde i kernehuset var en tændstik, hvor på der var skrevet et morse bogstav, beskeden fortalte hvor den næste post lå.

Hvis du nu får udleveret en pakke tændstikker, så skal du kigge nærmere på dem, fordi de kan have været delt på langs, og et morsebogstav kan være skrevet på før de igen blev limet sammen. Snit forsigtigt i tændstikken for at se om der dukker en besked op.

Knuder på en snor systemet:

Ved at binde dobbelt knuder og enkelt knuder som henholdsvis streger og prikker.

Hvad står der her?

Tips-morse-koden:

Morsekoden er skrevet på en tipskupon, således at 1 = prik, 2 = streg, X = bogstavmellemrum

Meddelelsen skrives ind i en tipskupon.

Morse i hakker-koden:

Prik = ^

Streg = v

Ophold = —

En kode kan komme til at se således ud:

^^^v—^—v^^—^^^—v^vv—v—v—^—v^—

hvis man klipper eller tegner hakkerne vil der ikke være mellemrum mellem tegnene.

Den kunne for eksempel se således ud:

EDS-koden:

e = prik

d = streg

s = mellemrum

I stedet for kun at bruge disse bogstaver, skriver I alle de andre bogstaver med, men de betyder ikke noget, de er kun med for at forvirre.

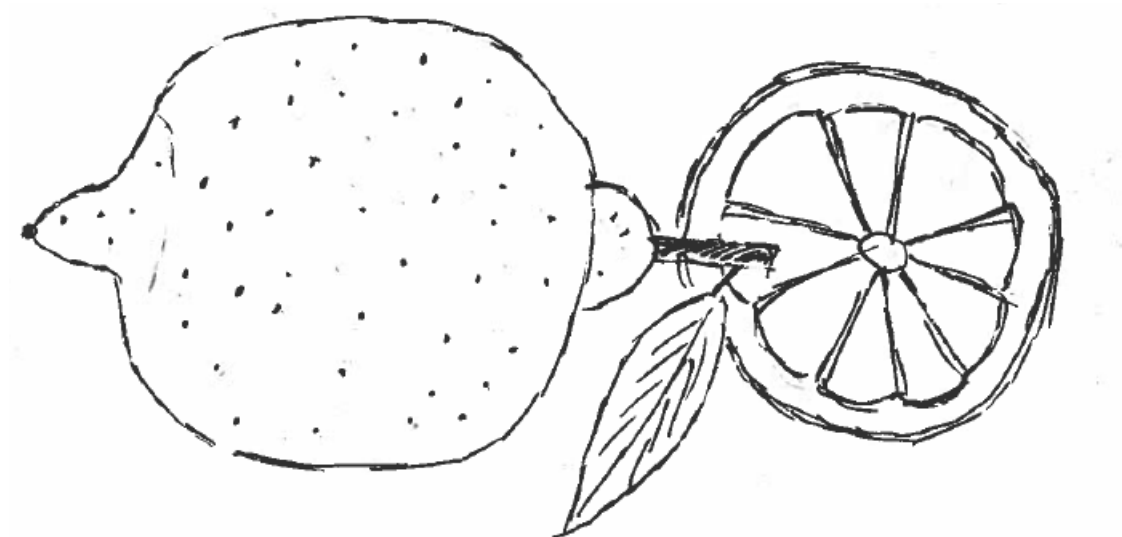
Beskeden:

Hybgelojyb lpheqax ehui bhgtsjknv
lokgtrdhuyg ieu dir sy xe odse åldmå
weqq øaemuy assbtr ziute gtfqa Inhye
ipsq jutslk ie zxenju hgdf ijs kihdet
kifesg kis ced xfd Ineøx lpask vytejhy
ikad ksed jngsb sede kiae skia dlllr
æåadde kjsi dette ihe likslp zqwsp

Usynlig skrift

Der findes flere måder at skrive en usynlig besked på, vi skal her kigger på 4 måder at skrive hemmelige usynlige beskeder på.

Citron, bagepulver, mælk

Ved at anvend citronsaft som blæk kan man skrive beskeder som er usynlige, beskeden kommer først frem når man varmer papiret om dette kan ske over et lys eller med et strygejern.

Mælk virker på samme måde som citronsaft. Bagepulver opløses i vand og "vandet" bruges som blæk. Appelsinsaft, Kartoffelsaft, løgsaft og cola kan også anvendes.

Trykke hårdt- tørt papir

Fremgangs måde man ligger to stykker papir oven på hinanden, skriv beskeden på det øverste stykke papir (tryk hård) skriften vil blive trykket ned i papiret neden under. Der er dannet fordybninger i papiret

Skriften kan man få frem ved at føre en blød blyant over det "blanke" papir, pas på at I ikke tegner ned i fordybningerne.

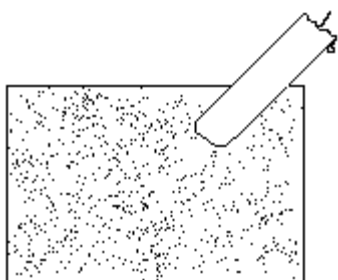

Trykke hårdt –vådt papir

I fugter et stykke papir og lægger det på et hårdt underlag. Så lægger I et tørt stykke papir ovenpå og skriver jeres besked med et kraftig tryk. Når det underste papir har ligget til tørre vil man ikke kunne se beskeden, men når papiret fugtes igen vil beskeden træde frem.

Stearinen koden:

Her ligger I to stykker papir oven på hinanden, men inden I begynder at begynder at skrive, gnider I med et hvidt stearinen på bagsiden af det øverste stykke papir. Når I så skriver skal I trykke hårdt, så stearinen fra bagsiden af det øverste stykke papir ned på det nederste. Når I så skal have beskeden frem igen så skal I blot drysse noget kaffe eller talkum hen over papiret.

[illegible]

Spejderløftet

Jeg lover at holde spejderloven

Spejderloven

Den, der er med i spejdernes fællesskab, gør sit bedste for:

- at finde sin egen tro og have respekt for andres
 - at værne om naturen
 - at være en god kammerat
- at være hensynsfuld og hjælpe andre
 - at være til at stole på
- at høre andres meninger og danne sin egen
- at tage medansvar i familie og samfund

Motto

Vær beredt